(Pages : 4) **ME 308**

Sl. No.

SSLC MODEL EXAMINATION, FEBRUARY - 2024

SANSKRIT

First Language - (Academic & Oriental) Paper I

Time : 1½ Hours Total Score : 40

निर्देशाः -

- 15 निमेषाः समाश्वासकालः। कालोऽयं प्रश्नानां वाचनाय उत्तराणाम् आसूत्रणाय च उपयोक्तव्यः।
- प्रश्नान् प्रश्ननिर्देशान् च सम्यक् अवगम्य एव उत्तराणि लेखनीयानि।
- उत्तरलेखने मूल्याङ्काः कालः च परिगणनीयाः।
- विवर्तनप्रश्नात् ऋते सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तरलेखने देवनागरीलिपिः उपयोक्तव्या।

Score

exam WiNNER

1. **चतुर्णां समुचितमुत्तरं कोष्ठकात् चित्वा लिखत।** 4x1=4

   (क) सुराधिपः कः ?
   (देवेन्द्रः, अग्निः, वरुणः, नागेन्द्रः)

   (ख) अधोदत्तेषु शकुन्तलायाः सखी का ?
   (गौतमी, अरुन्धती, अनसूया, पार्वती)

   (ग) धन्यानाम् उत्तमं किम् ?
   (श्रुतम्, आरोग्यम्, दाक्ष्यम्, तुष्टिः)

   (घ) नैषधीयचरिते नायिका का ?
   (पार्वती, दमयन्ती, शकुन्तला, द्रौपदी)

   (ङ) शङ्करदिग्विजयस्य कर्ता कः ?
   (शङ्कराचार्यः, पि सी देवस्या, माधवविद्यारण्यस्वामी, सुरपालः)

   (च) भारतस्य प्रथमः उपराष्ट्रपतिः कः ?
   (डा. एस् राधाकृष्णः, महात्मागान्धी, बालगङ्गाधरतिलकः, नेहरू)

2. **यथोचितं योजयत।** 4x1=4

त्यागराजः	-	तनयः।
पि सी देवस्या	-	बालगङ्गाधरतिलकः।
गीतारहस्यम्	-	तञ्चावूर्।
पुत्रः	-	गिरिप्रभाषणम्।

Score

3. उदाहरणानुसारं विग्रहं लिखत। 1x1=1

उदा : पुरुषोत्तमः - पुरुषेषु उत्तमः।

नरोत्तमः - ____________ ।

4. अधोदत्तवाक्यात् संबोधनपदं चित्वा लिखत। 1x1=1

तात ! इत एव किं प्रियसख्यौ निवर्तिष्येते।

5. उदाहरणानुसारं पदच्छेदं लिखत। 1x1=1

उदा : तेष्वन्यतमः - तेषु + अन्यतमः।

तेष्वपरः - ____________ ।

6-10 चतुर्णाम् उत्तराणि लिखत। 4x2=8

6. अधोदत्तं वाक्यं पठित्वा शतृशानजन्तौ विविच्य लिखत।

नेतृत्वे विराजमानः महात्मागान्धी देशे सर्वत्र अटन् मानवसमाजम् उद्बोधयामास।

शत्रन्तम् - ____________

शानजन्तम् - ____________

7. सूचनानुसारं गद्यक्रमं लिखत।

ईर्ष्याभयक्रोधसमन्वितेन
लुब्धेन रुग्दैन्यनिपीडितेन।
विद्वेषयुक्तेन च सेव्यमानम्
अन्नं न सम्यक् परिपाकमेति।।

सूचना : - ईर्ष्याभयक्रोधसमन्वितेन ____________ च रुग्दैन्यनिपीडितेन ____________ च सेव्यमानम् ____________ सम्यक् न ____________ एति।

8. उदाहरणानुसारं कोष्ठकात् वेदवेदाङ्गानि चित्वा पट्टिकां पूरयत।

[ऋक्, निरुक्तम्, छन्दः, कठम्, अथर्वः, माण्डूक्यम्]

उदा :

वेदाः	वेदाङ्गानि
ऋक्	निरुक्तम्
____	____

Score

9. **यदा-तदा उपयुज्य वाक्यद्वयं योजयत।**

उदा : वर्षा आगच्छति। बालिका छत्रम् - उद्घाटयति।

यदा वर्षा आगच्छति तदा बालिका छत्रम् - उद्घाटयति।

वसन्तः आगच्छति। कोकिलः कूजति।

10. **अधोदत्तं वाक्यं पठित्वा ल्यबन्त-तुमुन्नन्तपदे चित्वा लिखत।**

शङ्करः ब्राह्मणगृहस्य दारिद्र्यं विज्ञाय तत् निवारयितुम् ऐश्वर्यदेवतां प्रार्थयत।

ल्यबन्तम् ______

तुमुन्नन्तम् ______

11-13 प्रश्नेभ्यः द्वयोः उत्तरे लिखत। 2x4=8

11. **श्लोकं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।**

न मुमोच लोचनजलानि

दयितजयमङ्गलैषिणी।

यातमवनिमवसन्नभुजा

न्न गलद्विवेद वलयं विलासिनी।।

(क) कानि न मुमोच ?

(ख) श्लोकात् एकं क्रियापदं चित्वा लिखत।

(ग) का न विवेद ?

(घ) भूमिम् इत्यर्थे प्रयुक्तं पदं चित्वा लिखत।

exam WINNER

12. **संभाषणाशांन् पूरयत।**

महाराजः	-	देशे सर्वे स्वस्थाः खलु।
भटः	-	भोः महाराज राज्ये सर्वत्र ______ प्रसरति इति श्रुतम्।
महाराजः	-	ज्वरस्य ______ किम्?
भटः	-	मशकाः एव कारणम्।
महाराजः	-	______ किं किं शक्यते ?
भटः	-	मशकनिवारणार्थं परिसरशुचित्वम् आवश्यकम्।
महाराजः	-	परिसरशुचित्वं भवतु इति ______ करोतु।
भटः	-	आम्। घोषणं करोमि।

P.T.O.

Score

13. सूचनानुसारं जीवनचरितं लिखत।

नाम	:	पि. वत्सला।
जन्म	:	एप्रिल् 4 कोषिक्कोट्।
पितरौ	:	कानङ्ङोट्ट चन्तु, पद्मावती।
कृतय:	:	कूमन्कोल्लि, नेल्लु, आग्नेयम् निषलुरङ्ङुन्न वषिकल्।
पुरस्काराः	:	एषुत्तच्छन् पुरस्कारः।
मृत्युः	:	2023 नवम्बर् 21 कोषिक्कोट्।

14. प्रादेशिकभाषायां विवर्तयत। 1x5=5

केरले सुप्रसिद्धा सङ्गीतसभा भवति तुरीयं सङ्गीतसभा। सा प्रतिवर्षं पय्यन्नूरदेशे प्रचलति। तस्यां भारतस्य विविधप्रदेशेभ्यः सङ्गीतज्ञाः कीर्तनमालपन्ति। सांस्कारिकनायकाः मन्त्रिणश्च तस्यां भागं कुर्वन्ति। एषा सभा सङ्गीतप्रेमिणाम् आनन्ददायिका भवति।

15-17 प्रश्नेभ्यः द्वयोः उत्तरे लिखत। 2x4=8

15. अभिज्ञानशाकुन्तलमधिकृत्य सूचनानुसारं लिखत।

महाकविकालिदासः __________ प्रतिभा __________ वर्णनापाटवं __________ सप्तअङ्काः __________ शृङ्गारः __________ दुष्यन्तः।

16. खण्डिकां पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

उत्तरकेरलेषु मीनमासे आचर्यमाणः अनुष्ठानोत्सवः भवति पूरोत्सवः। अस्य कायिकविभागः भवति पूरक्कलिः, वैज्ञानिकविभागः भवति मरत्तुकलिः। कृत्तिकानक्षत्रात् आरभ्य पूरनक्षत्रपर्यन्तम् अयम् उत्सवः प्रचलति। शिवस्य तृतीयनयनेन दग्धस्य कामस्य पुनर्जन्मने अयम् उत्सवः आघुष्यते मरत्तुकलिविभागे संस्कृतसाहित्यस्य विविधान् अंशान् चर्चायै स्वीकुर्वन्ति। "पूरङ्कुलि" [പൂരംകുളി] इति अनुष्ठानेन अयम् उत्सवः समाव्यते।

(क) पूरोत्सवस्य वैज्ञानिकविभागः कः ?

(ख) पूरोत्सवः कस्मात् नक्षत्रात् आरभ्यते ?

(ग) कस्य अनुष्ठानेन अयम् उत्सवः समाव्यते ?

(घ) कस्मिन् मासे अयम् उत्सवः आघुष्यते ?

17. सूचनानुसारं तरुमहिमानमधिकृत्य लिखत।

दशकूपसमा __________ सस्यानां पोषणम् __________ आचार्यः सुरपालः __________ पर्णकुटीनिर्माणम् __________ औषधगुणम् __________ सस्यशास्त्रम्।

-oOo-